

Albert Einstein

Ben Albert Einstein, 14 Mart 1879'da Almanya'nın Ulm kasabasında doğdum. Babam küçük bir elektrokimya fabrikasının sahibiydi ancak pek başarılı bir iş adamı sayılmazdı. Annem Paulin'in dünyası müzikti, yetenekli bir piyanistti. Özellikle Beethoven'ın piyano parçalarını nefis çalardı ve annemi dinlemek çocukken en büyük zevkimdi. Ailem Musevî kökenliydi ama dinsel bağnazlıktan uzak, açık görüşlü, kültürel etkinliklerle dolu zengin bir yaşam içindeydik. Ne var ki, iyi bir aileye sahip şanslı bir çocuk olmama rağmen benim için çok telaşlanıyorlardı. Neden dersiniz? Pek arkadaşlarımla oynamazdım, sessiz, içe kapanık bir yapım vardı ve 5 yaşına gelmeme rağmen henüz doğru düzgün konuşamıyordum. Annem ve babam kaygılanarak beni doktora götürmüşlerdi. Ancak sonradan dilim açıldı ve normal konuşmaya başladım.

Çocukluğumda yaşadığım iki önemli olayı unutamam. Biri, beş yaşında iken amcamın armağanı olan manyetik pusulada bulduğum gizem! Bende büyük bir merak uyandırmıştı. Diğeri de; on iki yaşında iken tanıştığım Öklit geometrisi!

İlkokula başladıktan sonra, okuldaki sıkı disiplinden ve ezberci anlayıştan rahatsız olmaya başlamıştım. Okul ile aram iyi olmamasına rağmen özellikle amcam Jacop'un desteği ile derslerimde oldukça iyiydim ve yüksek notlar alıyordum. Birinci sınıfı atladım ve çoğu dönem hep sınıf birincisi oldum.

Annem beni keman derslerine başlattığında 6 yaşındaydım. Kız kardeşim Maja'yı ise piyano derslerine göndermişti. 14 yaşına kadar derslere devam ettim. Mozart'ın sonatlarını çok beğeniyordum ve sırf onları çalabilmek için günlerce çalışarak tekniğimi geliştirdim.

Okulda Latince ve matematik derslerinden en yüksek notları alıyordum. Lise ilkokuldan çok daha sıkı bir disipline sahipti. Otoriter öğretmenler ile sürekli çatışıyordum. Öğretmek yerine ezberleten öğretmenlerin dediklerinin tam tersini yapıyordum. Bağımsız ve isyankar bir kişiliğim vardı ve benden pek hoşlanmıyorlardı.

Ailemizin çok eskiye dayanan bir geleneği vardı. Yoksul bir öğrenciyi evimize yemeğe davet ediyorduk. Max Talmud adında yoksul bir üniversite öğrencisi her hafta bir akşam yemeğine katılıyordu.

Kendimden büyük bir üniversite öğrencisi ile sohbet etmekten çok hoşlanıyordum. Talmud'da bana sınıf arkadaşı gibi davranıyordu. Bilim, matematik ve felsefe konuşuyorduk.

Talmud, bana çeşitli popüler bilim kitapları getiriyordu ve hepsini büyük bir heves ile inceliyordum. Bir keresinde Talmud, Öklid'in Elemanlar kitabını getirdi. Kitaptaki problemler üzerinde çalışmaya başladım. Yaz bitmeden önce sadece bütün problemleri çözmek ile kalmadım, ayrıca teoremlere alternatif ispatlar da bulmuştum. İşte 5 yaşındaki pusuladan sonraki en etkileyici ve hayatıma yön veren hediyem bu kitaptır.

1891 yazında matematiğe ilgimi bilen mühendis amcam Jakob bana bir cebir kitabı getirmişti. O yaz cebir çalışmaya karar verdim. Zor ve karmaşık problemleri bile çözebiliyordum. 16 yaşında kendi başıma integral hesaplamaları ile analitik geometriyi öğrenmiştim.

1895 Ekim'inde Zürih'e gittim ve Politeknik üniversitesine kabul sınavına girdim. Sınava girmek için on sekiz yaş üstü olmak gerekiyordu ama benim on altı yaşında girebilmem için özel bir izin alınmıştı. Babamın önerisine uyarak mühendislik bölümüne başvururdum. Sınavda matematik ve fizikte çok üstün dereceler aldı ama diğer derslerde başarısız olmuşum. Bir İsviçre lisesinde diploma alıp tekrar başvurmamı tavsiye ettiler ve Aarau bölgesinde bir liseye kaydoldum. Bu yıllar gençliğimin en güzel yıllarıydı. Zürih'ten 30 km uzaklıktaki bir köyde bulunan lise benim için idealdi. Saygı duyduğum, açık fikirli bir öğretmen olan Jost Winteler okulda rahat bir ortam yaratmıştı. Öğrencilerin bağımsız düşünmesini teşvik ediyordu ve bu yaklaşım benim kişiliğime çok uyuyordu.

4 yıllık eğitimimden sonra politeknik üniversitesinden fizik diploması ile mezun oldum. Üniversitede bir asistanlık kadrosu bulmak istiyordum çünkü araştırma yapabilecektim. Fakat üniversite yıllarında pek çok profesör ile isyankar ve bilmiş tavırlarım nedeniyle tartışmışım. Bazı Profesörler derslere girmeyerek ve kendi istediğim konuları çalışmamdan hoşlanmamıştı.

Üniversitede asistanlığı bir yana bıraktım, ortaokul öğretmenliği yapmak için bile iş bulamadım. Sonunda bir okul arkadaşımın yardımıyla Bern Patent Ofisi'nde sıradan bir işe yerleştim; ama asıl dünyası olan bilimden kopamazdım; 1905'te Annalen der Physik dergisinde yayımlanan üç çalışmamın her biri, fizik tarihinde bir dönüm noktası sayılabilecek nitelikteydi. 1909'da patent ofisindeki işimden ayrıldım ve Zürih Üniversitesi'nde kuramsal fizik doçenti oldum.

1911 yılında Prag'da Karl-Ferdinand Üniversitesinde profesörlük unvanı alarak 1914 yılında Almanya'ya döndüm. Kaiser Willhelm Fizik Enstitüsü'nde yönetici, Berlin Humboldt Üniversitesinde profesör oldum. 2 yıl süreyle Alman Fizik Derneği'nin başkanlığını yaptım.

Yeni genel görelilik kuramına göre, başka bir yıldızın ışığının güneş tarafından kırılacağını hesapladım. Bu hesaplarımın birkaç yıl sonra Arthur Eddington'un 1919'daki güneş tutulması gözleminde doğrulanmasıyla şan ve şöhretle sahibi oldum. Olayın uluslararası basında haber olması beni dünyaca ünlü bir bilim adamı yapmıştı.

1921 yılında Einstein Nobel Fizik Ödülü'ne layık görüldüm. O dönemde görelilik teorim hala tartışmalı görüldüğü için, ödülü fotoelektrik etkisini açıkladığım çalışmalarım nedeniyle almıştım.

Amerikan üniversitelerini ziyaret ederken, Alman hükümetinin Yahudileri üniversitelerde öğretmenlik dahil, bütün resmi kurumlarda çalışmaktan men ettiğini öğrendiğimde yıl 1933'tü. Bir ay sonra Naziler kitap yakma kampanyalarına başladı ve maalesef benim eserlerim de yakılanlar arasındaydı. Almanya'ya bir daha geri dönmemeye karar verdim.

1939 yazında, Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı başlamadan birkaç ay önce, bir yolunu bularak Başkan Roosevelt'e, Nazi Almanya'sının atom bombası yaptığına dair bir uyarı mektubu gönderdim. Aynı mektupta Amerikan hükümetine uranyum araştırmaları ve zincir reaksiyonları ile ilgili araştırma yapmasını tavsiye ettim. Diğer sığınmacı arkadaşlarımı Hitler'in bu silahı kullanmak için oldukça istekli olacağı konusunda defalarca uyardım. Benim mektuplarım sonucu Amerika bombayı geliştirme yarışına girdi ve savaş sırasında ABD bombayı geliştirebilen tek ülke oldu... keşke... keşke olmasaydı.

Savaş bittikten yıllar sonra yakın dostum Linus Pauling'e şunları söyledim; "Hayatımda tek bir büyük hatam oldu, Başkan Roosevelt'e atom bombası yapmaları için tavsiyede bulunmak!"

18 Nisan 1955'te, Albert Einstein ciddi bir iç kanama geçirdim ve 76 yaşındayken yaşamımı yitirdim.

Evet... Ben Albert Einstein; özel görelilik ve genel görelilik kuramları ile iki yüzyıldır Newton mekaniğinin hakim olduğu uzay anlayışında bir devrim yarattım.

$E = mc^2$ denklemi ile formüle ettiğim kütle-enerji eşdeğerliği yıldızların nasıl enerji oluşturduğuna açıklama getirmiş ve nükleer teknolojinin önünü açmıştır. Modern fiziğe birçok katkıda bulundum.

Ömrünün büyük bir kısmını bütün bu kuramları birleştiren bir birleşik alan kuramı yaratmak için geçirdim... Artık bu çalışmalarını daha ileriye taşımak için sıra sizde...